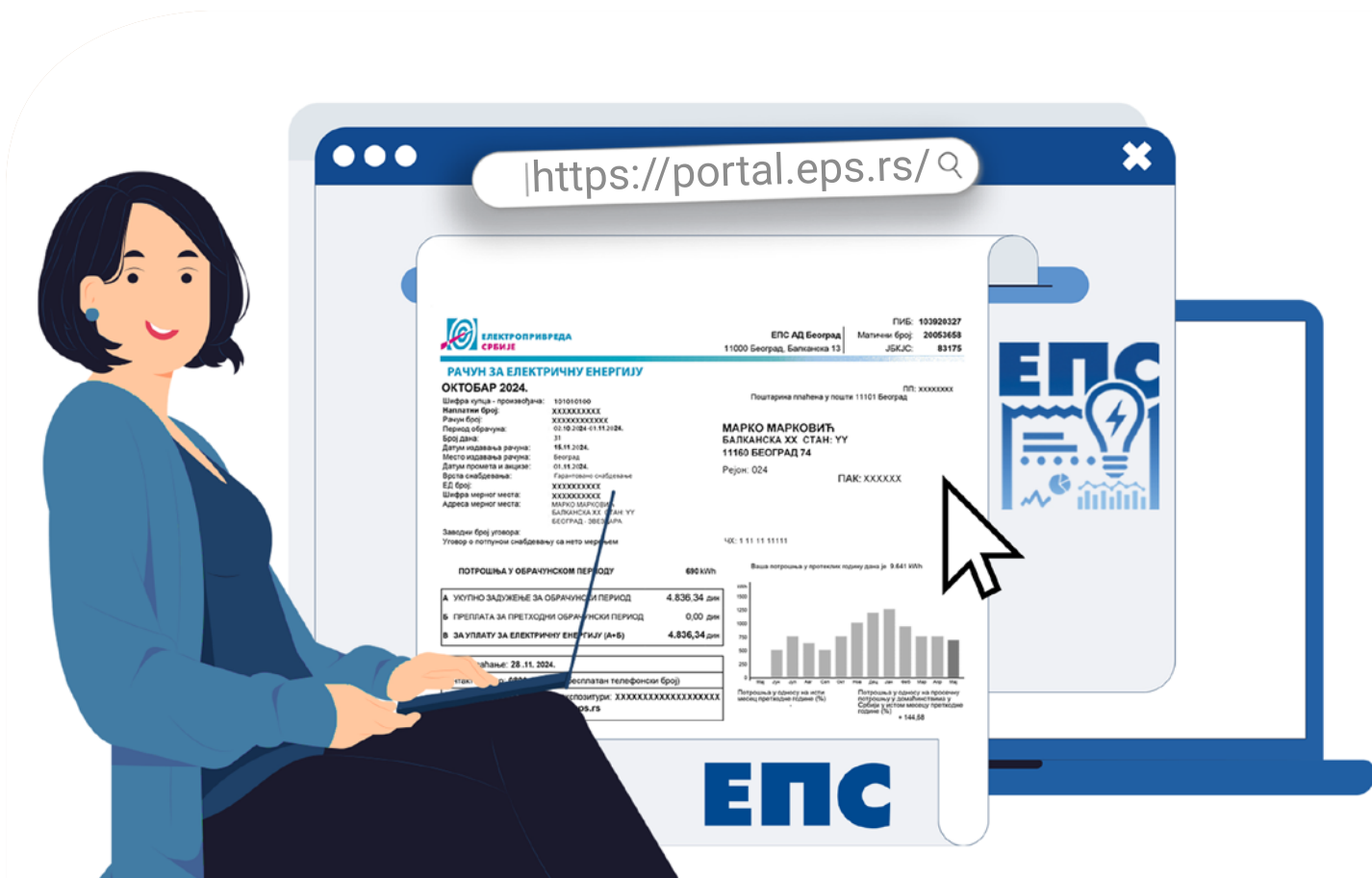

■ Ново поглавље у раду најмлађег копа РБ „Колубара“

Први угаљ са КОНТИНУАЛНОГ СИСТЕМА

изабери
е-рачун

и

плати до
20. у месецу

оствари
попуст од

7%

на рачун за струју

ЕПС - УВИД У РАЧУН

**Плаћајте рачуне путем портала
или мобилном апликацијом**

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

Садржај

из епс групе

04

Душан Живковић, генерални директор ЕПС-а, на „The Danube future“ форуму „Ђердап 3“ – стратешки енергетски пројекат

актуелно

09

„Метал“ – Погон за ремонт Чувар рударских машина

10

У посети новом одлагачу на копу „Радљево“
Први кораци дигитализованог колоса

репортажа

12

Диспечерски центар „Тамнава-Западно поља“
У командном центру копа

актуелно

14

Други БТО систем Поља „Е“
Припрема за зимски режим

16

Топлана у Вреоцима
Пред новом грејном сезоном

17

Још једно признање
Захвалница „Колубариним“ ватрогасцима

локални мозаик

19

Макете и фигурице
Игора Цвијетића
Чудесна фабрика

22

Марија Симић, снага на голу и понос нашег града
Сигурна на мрежи, лидер на терену

06

Још један нови багер спреман за транспорт ка копу „Радљево“

Нове машине и нова радна места

08

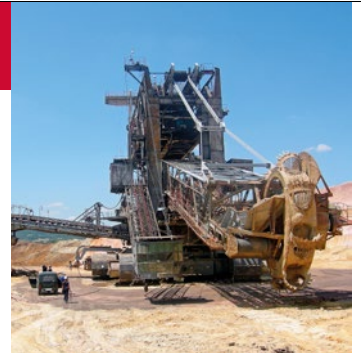
Површински коп „Тамнава-Западно поље“

Јесењи послови за зимску сигурност

20

Поводом 50 година рада „глодара 6“

Господин доброг држања

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ АД, Балканска 13, Београд
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР: Душан Живковић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Тања Крстонијевић,

ШЕФ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ РБ КОЛУБАРА И ТЕНТ: Наталија Живковић, ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Ана Павловић,

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: Милан Цвијетић,

АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 735 5086, 735 5089, Е-MAIL: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs,

НАСЛОВНА СТРАНА: Ђорђе Бојић, ЛОГОТИП: Милош Павловић

Први број листа РБ „Колубара“, под називом „КОЛУБАРА“, изашао је из штампе 24. септембра 1960. године. Од 15. новембра 2017. носи назив „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

„Ћердап 3“ – стратешки енергетски пројекат

Развој хидроенергетике на Дунаву био је визионарски пројекат шездесетих година прошлог века, а данас је потребна нова визија за овај век, визија „Ћердапа 3“ са својом снагом балансирања обновљивих извора енергије, поручио је Душан Живковић, генерални директор „Електропривреде Србије“.

Он је на „The Danube future“ форуму, који је одржан 10. октобра, у организацији Пупин иницијативе подсетио да Србија, као и регион, има велики потенцијал за развој обновљивих извора енергије, соларне енергије и енергије ветра.

– Истовремено неопходни су нам капацитети за балансирање електроенергетског система, како би се обезбедили стабилност мреже, сигурност снабдевања и енергетска безбедност. „Ћердап 3“ би променио стратешки значај Дунава и додатно ојачао

позицију Србије као регионалног енергетског чворишта. Осим значајног производног потенцијала, „Ћердап 3“ могао би да обезбеди неопходне капацитете за балансирање електроенергетског система и подржи даљи развој обновљивих

извора енергије у источној Европи доприносећи стабилнијем и сигурнијем снабдевању електричном енергијом – рекао је Живковић.

Истакао је и да је историјски најлошија хидрологија на Дунаву додатно показала значај

градње „Ћердапа 3“, пумпно-акумулационе електране која би чувала вишкове воде и произвођила електричну енергију и у периодима суша.

– Али сушно лето донело је изазове са недостатком воде код нас за хлађење термоелектрана, а код суседа за хлађење нуклеарних електрана и то нам је открило још једну потенцијално додатну улогу „Ћердапа 3“. Управо у таквим периодима акумулирана вода могла би да надомести лоше водостаје и недостајућу воду за хлађење нуклеарних електрана низводно на Дунаву – навео је Живковић.

Он је додао и да је данас тешко говорити о потпуној енергетској независности, али да се енергетска безбедност може унапредити кроз диверсификацију извора и праваца снабдевања, развојем различитих технологија и регионалну сарадњу.

Р. Е.

■ Душан Живковић, генерални директор ЕПС-а, на конференцији „Енергетика Југоисточне Европе 2025/2026“

И енергетска сигурност и диверсификација

Сучена са глобалним променама, растом потражње за енергијом и изазовима декарбонизације, „Електропривреда Србије“ интензивно ради на осигуравању дугорочне енергетске стабилности и суверенитета Републике Србије, поручио је Душан Живковић, генерални директор „Електропривреде Србије“.

Он је на конференцији „Енергетика Југоисточне Европе 2025/2026“ 1. октобра рекао да су за будућност енергетског система Србије кључни стабилност снабдевања, развој нових производних капацитета и диверсификација извора енергије.

Указујући на велике геополитичке, технолошке и енергетске промене у свету, које намећу све више изазова енергетским компанијама, Живковић је истакао да ЕПС у свим

тим околностима истовремено мора да обезбеди сигурност снабдевања, довољно електричне енергије за потребе Србије и отпорност система, уз наставак процеса декарбонизације.

– „Електропривреда Србије“ иде у добром правцу када је реч о

развоју производног портфолија, али и унапређења пословања и развоја компаније, што такође има велики значај. Препознали смо кључне инвестиционе пројекте који су одговор на садашње и будуће изазове. То је, пре свега, реверзибилна

хидроелектрана „Бистрица“ која ће заједно са ревитализованом РХЕ „Бајина Башта“ омогућити боље балансирање система и стварање услова за веће коришћење обновљивих извора енергије у српском електроенергетском систему. Диверсификација попут градње гасне електране кроз сарадњу са Азербејџаном је, такође, потребна јер се показало да је управо диверсификација система оно што нам даје енергетску сигурност и стабилност. Наравно, ту је и пројекат великог солара, уз већ расписани јавни позив за откуп ОИЕ пројеката којим желимо да видимо у овом тренутку на тржишту доступно од пројеката како би ЕПС заузео и део тог тржишта, самим тим и додатно диверсификовао портфолио – изјавио је Живковић.

Р. Е.

Енергија, знање и храброст за сигурну будућност

Електропривреда Србије је нераскидиво везана за развој државе и данас носи највећи део одговорности за сигурност снабдевања електричном енергијом и зато ЕПС и у будућности мора да буде снажан, стабилан и развојно оријентисан систем – рекла је Дубравка Ћедовић Хандановић, министарка рударства и енергетике у техничком мандату и представник оснивача у Скупштини ЕПС АД.

На обележавању 6. октобра, дана када је пре 133 године почела да ради прва термоцентра на Дорћолу, министарка је у обраћању менаџменту и запосленима истакла да грађани, односно држава као власник од ЕПС-а очекују стабилност, ефикасност, финансијску одговорност и развој компаније.

– Данас са поносом гледамо на то што су генерације пре вас изградиле и јасно је да је сада наш заједнички задатак да сачувамо оно што је највредније, унапредимо оно што може и мора боље и изградимо ЕПС који ће бити спреман за наредне 133 године – рекла је она честитајући Дан компаније.

Нагласила је да се очекује и способност да се гледа у будућност, јер се енергетика мења, као и технологије, тржишта, правила и очекивања, али и однос према животној средини. И зато ЕПС мора да се мења.

– Оно што не сме да се промени је основна мисија, а то је да ЕПС буде стуб енергетске сигурности Србије. Направљен је

значајан помак у стабилизацији пословања и стварању простора за нова улагања, али пред нама је још много посла.

Приоритети морају бити развој производних капацитета. Али ниједна стратегија, ниједан план и ниједна инвестиција не могу бити успешни без људи. Зато је улагање у знање, одговорност и развој запослених једнако важно као и улагање у производне

капацитете – рекла је Ћедовић Хандановић.

Душан Живковић, генерални директор ЕПС-а, истакао је да је „Електропривреда Србије“ много више од система рудника, електрана и инфраструктуре, као и да је отпорност коју носе људи оно што је овај велики систем одржало кроз све изазове што ће бити пресудно за будућност.

– Зато су највећа и највреднија снага ЕПС-а управо наши људи. Показали смо да у изазову проналазимо снагу за промену, да из искуства извлачимо поуке и да смо спремни за оно што долази. Умемо да превазиђемо бројне потешкоће, томе сведоче резултати, јер упркос свим околностима и наслеђеним препрекама, ЕПС је и даље најуспешнија компанија у држави, први у свему, не само у Србији већ и у региону – рекао је Живковић.

Он је истакао да су стабилност система и сигурност производње посебно тестиране ове године због дуготрајне суше, неповољних хидролошких услова и историјски ниског водостаја Дунава.

P. E.

■ Апликација „ЕПС Увид у рачун“ једна од најкоришћенијих у Србији

Уз е-рачун попуст седам одсто и брига о околини

Једна је од најкоришћенијих апликација у Србији је „ЕПС Увид у рачун“ и користи је 1.26 милиона купаца електричне енергије, рекла је Милена Радивојевић, директорка снабдевања електричном енергијом у „Електропривреди Србије“ на конференцији „Како ћемо се грејати наредне зиме“, која је одржана 8. октобра.

Она је подсетила да ЕПС последње две године интензивно ради на дигитализацији свих процеса, посебно оних процеса и услуга који се тичу односа са купцима електричне енергије.

– Прву дигиталну услугу, апликацију и портал „ЕПС Увид

у рачун“ користи заиста велики број купаца и драго нам је што су препознали benefite које пружа апликација у којој не само да могу да виде рачун већ могу и да га плате, али и да на једном месту имају приступ свим рачунима у претходне три године и да истовремено прате потрошњу – рекла је Радивојевић.

Осим што путем апликације добијају и све важне информације, купци се једним кликом могу одредити за електронску доставу рачуна. Захтев за електронски рачун може се преузети и на сајту ЕПС-а, као и у пословницама.

– Електронски рачун већ користи 560.000 домаћинстава у Србији, што саветујемо и нашим осталим купцима. Е-рачун доприноси заштити животне средине, али и омогућава купцима да добију рачун много брже, најмање десет дана пре него што би добили папирни. Осим тога, сви корисници електронског рачуна остварују попуст од седам одсто на рачун уколико га плате до 20. у месецу – рекла је Милена Радивојевић на конференцији Енергије Балкана одржаној у Привредној комори Београда.

P. E.

Многи су обећавали и говорили о будућности колубарских копова и копу „Радљево“, али ми данас имамо резултат. Упркос свим изазовима и тешким околностима, на пут ка најмлађем колубарском копу кренула је још једна моћна рударска машина, највећи багер, а захваљујући новој механизацији на „Радљеву“ истовремено почиње и производња угља са континуалног система. План је да до краја месеца са тог система добијемо 100.000 тона угља, док ће се с временом количине повећавати – рекла је Дубравка Ћедовић Хандановић, министарка рударства и енергетике у техничком мандату, 15. октобра, на почетку транспорта најновијег багера са монтажног плаца у Каленићу на радну позицију на копу „Радљево“.

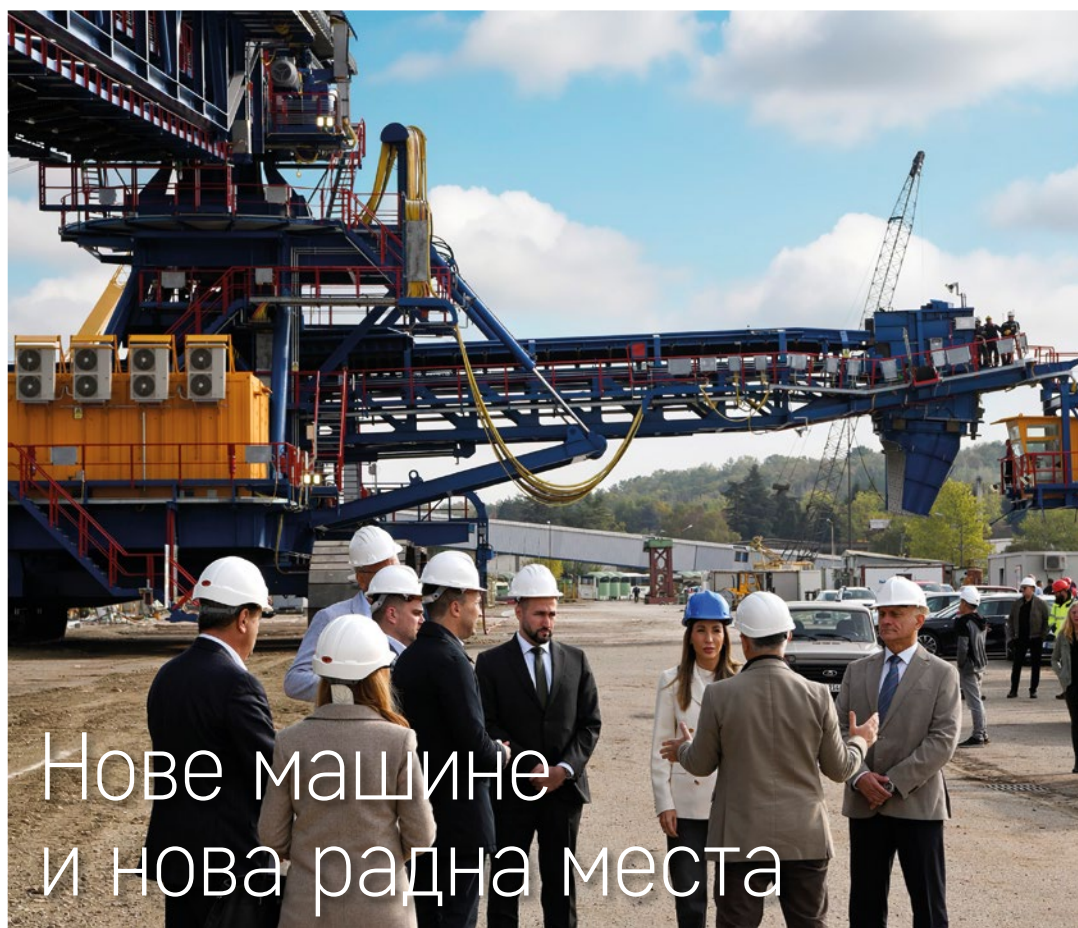
Она је истакла да ће нови „плави“ багер радити у оквиру Првог БТО система на откритци, да је у току монтажа и другог одлагача за исти коп, док је један нови одлагач од летос у раду, а један багер копа од почетка септембра.

– Свим овим пројектима потврђујемо да се енергетска сигурност гради стратешким планирањем, одговорним инвестирањем и знањем и посвећеношћу запослених – поручила је Ћедовић Хандановић.

Према њеним речима, улагања у рударску опрему прате и пратиће и улагања у људе и отварање нових радних места.

– Нови багери и одлагачи захтевају и нове запослене. У РБ „Колубара“ у протеклом периоду запослена су нова 53 радника, а ускоро ће још 50 људи добити посао. И не само то, у последњих месец дана 155 радника „Протента“ примљено је у радни однос у ЕПС, у складу са циљем трансформације којом тежимо, а то је да сви рудари и радници који учествују у производњи угља и електричне енергије буду запослени у „Електропривреди Србије“ – поручила је Ћедовић Хандановић.

У току су радови на монтажи одлагача капацитета 4.000 метара кубних на сат и система трачних транспортера који су планирани за Други БТО систем. Почетком наредне године очекује се пуштање у рад другог одлагача, чиме ће

Нове машине и нова радна места

„Радљево“ имати два нова БТО система који ће омогућити годишњу производњу од седам милиона тона угља, уз 16 до 19 милиона кубних метара откритке. Континуирана и стабилна производња угља један је од темеља сигурности електроенергетског система Србије.

Генерални директор „Електропривреде Србије“ Душан Живковић истакао је да ће нови багер, вредан 35,5 милиона евра, допринети јачању домаћих производних капацитета и омогућиће ефикаснију експлоатацију угља потребног за рад термоелектрана у Обреновцу. Укупна вредност машина за два БТО система за коп „Радљево“ износи око 180 милиона евра.

– У времену великих промена на енергетском тржишту, отпорност електроенергетског система зависи од способности да обезбедимо поуздане домаће изворе енергије, унапређујемо производне капацитете и правовремено улажемо у њихову модернизацију. Зато је развој копа „Радљево“ много више од рударског пројекта, то је улагање у сигурност, стабилност и отпорност електроенергетског

система Србије – рекао је Живковић.

Реч је о веома импозантној рударској справи, капацитета 6.600 метара кубних на сат, тежине око 3.500 тона. Укупна дужина багера је 150 метара, а висина око 38,4 метра. Максимална висина копања је 28 метара, а дубина копања је три метра. Роторни багер је конципиран тако да се састоји из три дела: основне справе, претоварног дела и везног моста. Могућа висинска разлика између основне справе и претоварног дела је ±12 метара, док везни мост има могућност телескопирања од ±10 метара.

За командама новог багера био је багериста Слађан Савић, који ће овом машином управљати током транспорта до копа. Са три деценије радног стажа на површинском копу „Тамнава-Западно поље“, последњих 27 година је багериста, а претходно је био тракиста.

– Ово је нова и веома моћна машина, великог капацитета. Сличног је типа као што је роторни багер „глодар 3“, на којем радим на „Западном пољу“, али је стрела дужа и електроопрема је нешто

■ Слађан Савић

другачија. Када је мој багер „глодар 3“ кренуо са монтажног плаца ка копу, 2010. године био сам у кабини багеристе и довео га до места на коме је почео са производњом и већ пуних 16 година на њему радимо колеге из посаде и ја. Данас, поново крећемо на пут са новим багером и циљем да га сигурно транспортујемо и укључимо у производни систем, који ће повећати производњу откритке на копу „Радљево“ – каже Савић.

Р. К.

„Глодар 2“ започео континуалну производњу угља

На површинском копу „Радљево“, 16. октобра, у другој смени, роторни багер SchRs 630, под ознаком „глодар 2“, почео је са производњом угља. Формиран је нови производни систем, који чине роторни багер SchRs 630 и систем трачних транспортера за транспорт угља

до Дробилане. Континуална и стабилна производња угља на још једном копу Рударског басена „Колубара“ веома је значајна за сигурност електроенергетског система Србије током предстојећег зимског периода.

Нови угљени систем на површинском копу „Радљево“ реализован је у оквиру највећег инвестиционог циклуса „Електропривреде Србије“ у рударском сектору. Ова инвестиција представља један од најзначајнијих корака у модернизацији рударске производње, повећању капацитета и обезбеђивању дугорочне стабилности снабдевања термоелектрана угљем.

Експлоатација првих количина угља на овом копу почела је у јуну 2025. године, дисконтинуалном механизацијом. Ископавање је кренуло употребом хидрауличних багера, а угаљ се камионима транспортује до тамнавске депоније. На овај начин ископано је нешто више од милион тона угља. Сада је, са почетком континуалне производње угља, отворено ново поглавље у раду овог угљенокопа и дуго очекивана фаза у развоју „Радљева“. Тиме се стварају услови за ефикаснију експлоатацију угља и јачање производних могућности РБ „Колубара“.

Р. К.

■ Напредују радови на монтажи опреме на плацу у Вреоцима

Други бандваген креће на Поље „Е“

Још једна справа која ће оснажити рад „Колубаре“ креће ка својој радној позицији на Поље „Е“. Вредност бандвагена је 12 милиона евра и ова инвестиција доприноси дугорочном решавању проблема снабдевања угљем за потребе термоелектрана у Обреновцу – рекао је Душан Живковић, генерални директор ЕПС-а, 15.

октобра, приликом обиласка монтажног плаца у Вреоцима, где се монтира пет великих рударских справа за два нова БТО система за Поље „Е“.

По доласку на радну позицију на копу, нови бандваген ће радити на угљеном систему Поља „Е“, уз роторни багер „глодар 8“. Има две функције. Може да ради као бандваген

и као одлагач, што је веома значајно за рад у комплексном лежишту попут Поља „Е“. Његов капацитет је 4.800 метара кубних на сат, дужине је 78 метара, тежине 650 тона.

На монтажном плацу у Вреоцима, радови на два роторна багера и два одлагача напредују у складу са плановима у оквиру највећег инвестиционог пројекта

набавке и монтаже рударске опреме за Поље „Е“ и коп „Радљево“, укупне вредности 450 милиона евра.

Радове су са генералним директором ЕПС-а обишли представници Министарства рударства и енергетике, менаџмент ЕПС-а и РБ „Колубара“, као и извођачи радова.

Р. К.

Јесењи послови за зимску сигурност

Након завршене инвестиционе оправке „глодара 5“ на Првој угљеној линији, у ремонт је ушао „глодар 3“ и његов Други јаловински систем. Стабилна производња угља и јаловине води ка испуњењу постављених производних планова за ову годину

На западотамнавском угљенокопу и ова јесен биће у знаку инвестиционих оправки јаловинских система, који су стигли на ред након успешно завршеног ремонта „глодара 5“. Запослене овог копа и „Метала“ пуне руке посла најпре чекају на Другом БТО систему.

– Инвестициона оправка роторног багера „глодара 3“ је почела 18. септембра и предвиђено је да траје 35 дана, тако да је 22. октобар планирани рок за завршетак радова. У питању су стандардни ремонтни послови. Не треба заборавити да је „глодар 3“ велики багер, па је сваки посао на њему комплексан и тежак. Ремонт „одлагача 2“, друге машине на том систему, није великог обима и обављају га наше коповске службе и запослени – рекао је Бојан Милосављевић, руководилац погона „Тамнава-Западно поље“.

Од средине октобра и Први БТО систем са „глодаром 2000“ улази у планирану инвестициону оправку и закључно са тим пословима све машине на „Тамнава-Западном

пољу“ биће ремонтване и системи ће бити спремни за рад у зимском периоду.

– На овом систему нас очекују велики и озбиљни захвати, јер започињемо са дугоочекиваном ревитализацијом радног точка роторног багера „глодар 2000“. Планирано је да то траје два и по месеца и то значи да оног тренутка кад стане, овај систем неће кретати са производњом до краја године. Што се тиче остваривања производних планова за Први БТО систем, на добром смо путу да остваримо планирану производњу. Испланирано је доста послова и на „глодару 2000“. Првенствено замена радног точка и редуктора радног точка, управљања и све остало што је везано за тај део багера. Овај багер ради скоро од самог отварања копа, од 1995, и годинама чекамо ову ревитализацију. Сада су сви делови стигли и коначно ћемо заменити и уградити нову опрему. Очекујемо да резултати рада после замене радног точка буду бољи, али првенствено ћемо олакшати машинској служби која је имала доста посла око одржавања ове машине. Након ревитализације, коју ће урадити „Металови“

стручњаци, бићемо сигурнији и моћи ћемо да планирамо већу производњу са тим багером – истакао је Милосављевић.

Што се тиче рада по системима, док трају ове две последње инвестиционе оправке нема планираних већих реконструкција. Радиће се само потребна скраћења, продужења и померања транспортера, класични технолошки потези и операције, без већих промена позиција транспортера у смислу дислокације са једне на другу тачку. Како истичу из управе овог откопа, по системима је све позиционирано за нормално одвијање производње мада је лежиште овог угљенокопа све компликованије.

– Много више је прослојака и јаловинских маса које багери треба да откопају да би дошли до исте количине угља. Самим тим квалитет угља је слабији и зато је неопходан ефикаснији рад и много веће искоришћење багера да бисмо дошли до резултата који су нам задати. Да бисмо одржали производњу потребни су нам нови запослени јер се наставља природни одлив искусних радника који одлазе у пензију већ почетком следеће године – подсетио је Милосављевић.

М. Павловић

Угаљ и јаловина изнад плана

За девет месеци рада биланси показују да је откопано и одложено око 21,4 милиона кубика јаловине, што је око два одсто преко плана који је за овај период износио 20,9 милиона кубика. Планирана производња угља је била 8,3 милиона тона, а рудари овог угљенокопа су досад произвели 8,6 тона угља, што је 4,7 одсто више од планираних количина. Удео дисконтинуалне производње је 15 одсто у укупно оствареној производњи угља.

Чувар рударских машина

Завршено десет редовних
ремонта багера са свих
копова, а до краја године
предстоји изазовна
ревитализација погона
радног точка „глодара 2000“

Запослени „Металовог“ Погона за ремонт тренутно раде редовну инвестициону оправку западнотамнавског роторног багера „глодар 3“ и припремају се да од средине октобра почну велику ревитализацију другог јаловинског багера на истом копу, „глодара 2000“. Иза њих је чак десет успешно урађених ремонта рударских машина на свим „Колубариним“ коповима, као и седам хаваријских оправки. Радили су и инвестициону оправку „одлагача 4“, мини-сервис и ремонт „ведричара“. Издвајају ремонт „глодара 8“ на Пољу „Е“, који је трајао 56 дана, и у оквиру којег је највећи посао била демонтажа и монтажа колица за дизање радног моста са покретним и непокретним котурачама на којима је урађена регенерација.

Како наводи Никола Живковић, технички директор погона, успех у овој делатности не мери се само бројем реализованих ремонта, већ пре свега поузданошћу машина које су вратили у експлоатацију, квалитетом изведених радова, као и поверењем које су изградили са колегама из целог колубарског басена.

– Радови које изводимо на „глодару 3“ трајаће 35 дана и спадају у класичну инвестициону оправку. Међутим, како је реч о роторном багеру великих димензија од 3.450 тона, који има четири траке, велики и мали транспорт, радови захтевају велики број извршилаца. Све расположиве снаге су распоређене на то радилиште, изузев једне групе која се налази на Пољу „Е“ и

Увек изазован „глодар 3“

Никола Живковић

ради ремонт базе ЕШ-а 10, багера дреглајна са повлачком кашиком од десет кубика. Пратимо утврђени план ремонта и досад смо на време све машине завршили, а две смо чак и пре рока предали. Разумемо значај рада сваке рударске машине и трудимо се да испоштујемо договоре – рекао је Живковић истичући као кључ успеха свих пројеката добру организацију и велико залагање свих запослених.

■ Прилагођавање плана

Погон за ремонт се бави одржавањем рударске механизације на свим површинским коповима – Пољу „Е“, Пољу „Г“, „Тамнава-Западном пољу“ и „Радљеву“.

– Пратимо план ремонта који се формира на почетку године, али често долази до промена у зависности од потреба производње. Планови се прилагођавају и расположивости радне снаге. Сада са око 460 радника у Погону за ремонт можемо да радимо две справе одједном. Велики број искусних радника одлази у пензију, а за овај посао потребан је трансфер знања и вишегодишњи рад да би се стекло довољно искуства на свим справама у „Колубари“ – навео је Живковић подсећајући да у рударском басену ради око 20 глодара, један

„ведричар“, десет одлагача, девет бандвагена и 21 багер дреглајн.

Одржавање рударске механизације на површинским коповима је једно од најзахтевнијих области из индустријског одржавања. Роторни багери и друге рударске машине представљају озбиљан склоп састављен од машинских, електроенергетских, хидрауличних и управљачких компоненти и свака од њих је неопходна за рад целокупног система. Зато се увек обраћа пажња да се справа у потпуности врати у функционално стање да може да безбедно и поуздано да ради. Велики професионални изазов овим стручњацима биће предстојећа ревитализација „глодара 2000“.

– Средином октобра започињемо наредни велики посао, а то је замена редуктора погона радног точка роторног багера који већ 31 годину ископава јаловину на „Тамнава-Западном пољу“. Радови ће обухватити више сложених и тешких операција. Чека нас растерећење багера, демонтажа погона копања, односно редуктора из једног дела, што је веома компликовано. Затим ћемо демонтирати осовину радног точка, као и радни ток, а онда реконструисати део стреле радног моста. Након тога монтирамо нови чочак, ново шупље вратило, нову осовину и нови погон за копање снаге 1.250 киловата. Поред тога, урадићемо комплетну замену каблова, електропостројења, монтираћемо нови трафо на кружној платформи и нове трасе за провлачење каблова. Један од изазова у оквиру електрорадова биће и монтажа скеле која ће се налазити целом дужином противтега – најавио је технички директор, додајући да ће све расположиве снаге овог погона бити ангажоване на овим пословима, док ће у једном делу ових радова учествовати и погон Монтажа.

М. Павловић

Неизоставне радионице

У две радионице овог погона обрађују се сви елементи који стигну са багера, склопови, подсклопови и мањи редуктори. Раде кашике роторних багера и дреглајна, бубњеве, конструкције, заштитне лимове, полумесеце, колица багера, потпорне ролне и све што је везано за транспорт, осим папуча. У електрорадионици се сервисирају сви електромотори, а подршку радовима пружа Машинска обрада, Припрема материјала и Техничка припрема.

Први кораци дигитализованог колоаса

Чланови посаде кажу да је рад на овој модерној машини неупоредиво лакши, посебно за људе са великим искуством

Прошла су тачно три месеца од када је на површинском копу „Радљево“ пуштен у рад нови, савремени одлагач. Овај челични див унео је нову динамику у производни процес и значајно олакшао свакодневне послове рударима.

На самом улазу у коп дочекао нас је Владимир Петковић, руководилац копа, који нам је и овога пута, као прави и увек приступачан домаћин, изашао у сусрет и организовао комплетан обилазак и разговор са посадом.

■ Сви у покрету

Пут до самог срца лежишта водио нас је преко неравног и прашњавог земљаког терена. Док се око нас ширио облак густе прашине, возећи се у теренском возилу нисмо пропустили прилику да посматрамо величанствен приказ – између брда јаловине распоређени су багери, одлагачи, нови транспортери плаво-црвене боје.

■ Драган Милосављевић

Свуда смо сретали групе људи у покрету. Једни су развлачили масивне каблове, други монтирали челичне делове, док су рударске машине расуте на све стране неуморно брујале.

Са жељом да из прве руке пренесемо утиске људи који управљају новом рударском машином, заједно са Петковићем стигли смо испред одлагача који је пред нама деловао као прави горостас.

Тежак је 1.550 тона, дужине око 125 метара, док му је капацитет одлагања 8.500 кубика откритке на сат.

До кабине багеристе, као што је увек случај на оваквим машинама, воде уске металне степенице, а на висини од преко десет метара, тај успон уопште није једноставан. Ипак, нелагода због висине нестала је одмах када смо угледали насмејано лице Драгана Милосављевића, који управља командама одлагача.

За њега колеге кажу да је велики зналац у свом послу, сада га красе изузетно искуство и знање, што и не чуди, јер се овакав одлагач може поверити на управљање само таквим радницима.

■ Из југа у мерцедес

– Читав радни век провео сам на копу. Током 36 година стажа са бенефицијама, радио сам на системима Поља „Д“, од Службе припремних радова, машинске службе, до места багеристе на бандвагену и одлагачу. Пут доведе је био трновит, али сам успео да добијем нову машину, што је за мене велика привилегија – поносно каже педесетогодишњи Драган.

Каже да је рад на овом одлагачу, упркос изазовима, неупоредиво лакши, посебно за човека његових година и искуства.

– Услови су стварно добри – све је ново, процес је компјутеризован, што изузетно олакшава рад. Кабина у којој проводим смену

■ Ненад Бојић

добро је изолована, климатизована, нема буке и вибрација – набројао је наш саговорник.

На питање какви су били први утисци и како се навикао на нову машину, Драган искрено каже:

– Кад сам се први пут попео на одлагач, било је страшно. Мислио сам да нема шансе да се овде уклопим, све је ново, модерна опрема, као да из југа пређете у мерцедес. Огромна је разлика у односу на старе одлагаче на којима сам раније радио. Овде је све покривено камерама, дигитализовано, буквално се сигнализира свака грешка. Превисше је било нових информација које смо на обуци морали да савладамо за кратко време, али испоставило се да се ипак брзо уђе у посао. Одговорност је велика, морате добро да бринете о машини, поготово што су позиције где се кипа материјал ризичне, тако да човек мора увек да буде на опрезу. Нема опуштања. Али не кајем се уопште, опет бих исти посао изабрао, јер некако ова машина уђе у крв – нагласио је наш саговорник.

Драган нам је показао детаљније све уређаје којима је окружен и објаснио да се на дигиталном дисплеју врло прецизно прати сваки покрет одлагача. На екрану се прати рад пријемне и одложне траке, висина кипања, прати да се материјал не заглави и затрпа, на камерама се виде људи који се крећу по одлагачу. Иако смо га пажљиво слушали, нисмо могли да не приметимо да из кабине у којој багериста проводи своју смену пуца предиван поглед на пространство које нас је окруживало.

■ Период уходавања

Након разговора са багеристом, сишли смо са одлагача, што је био неупоредиво лакши део посла, а на терену су нас чекали остали чланови посаде.

Наставили смо разговор са Ненадом Бојићем, рударским надзорником, који нам је испричао да је свој коповски посао започео 2013. године у Припреми на Пољу „Д“. Затим

■ Дејан Хаџић, Иван Радојевић, Драган Милосављевић, Владимир Петковић

је радио као планир-мајстор, да би касније напредовао на позицију на којој је сада.

– Нови одлагач је знатно већи и комплекснији у односу на остале машине на којима сам радио, али смо се добро снашли и, у договору са посадом, обављамо све задатке према плану. Мој задатак је обилазак трасе, договор са багеристом око места кипања, чишћења, као и организовање рада машина по потреби, како би се испунили сви захтеви – објаснио је Бојић.

Упознали смо и Дејана Хаџића, електричара, који на овом копу ради од 2022. године.

– Најпре сам био ангажован као електричар на транспортним тракама, а затим сам, пре три месеца, прешао на нови одлагач. У почетку сам се питао како ћу се уклопити, али сам се брзо снашао. Завршио сам обуку. Стручњаци из ИТ Инжењеринга били су нам од велике помоћи и детаљно су нам објаснили рад машине. Велика је одговорност радити на оваквом колосу, али уз добру сарадњу са колегама који имају велико искуство трудим се да све изазове успешно савладам. Рад на одлагачу се у потпуности ослања на електронику, опрема је савремена и одлично функционише – нагласио је Хаџић.

Тиму на „Радљеву“ пре три месеца придружио се и Иван Радојевић, бравар, са две деценије радног искуства, који је радио на свим коповима „Колубаре“. Иза њега је богато искуство на бројним рударским машинама – како оним старије генерације, тако и најсавременијим.

– С обзиром на то да је овај одлагач носилац производње на откривању јаловине, потребан је већи број радника за овако обиман посао. Због тога се сви међусобно испомажемо и радимо све што је потребно, али то није дугорочно одрживо – нагласио је Радојевић.

Како истиче, велика је одговорност радити на овако великој, способној машини,

која је тек кренула са радом и која тек треба да се ухода.

Опрема је и даље у гарантном року, па су извођачи радова задужени за отклањање уочених недостатака, због чега одлагач још увек није у потпуности предат на одржавање електро и машинској служби копа.

– Неспорно је да је рад на новој опреми лакши и комфорнији. Савремена технологија је ту да олакша посао, али су потребни и људи на терену како бисмо деловали превентивно и спречили кварове пре него што до њих дође – закључује Радојевић.

Т. Симић

Трка са временом до првих тона угља

Владимир Петковић, руководилац копа, истакао је да се током октобра ради у пуном капацитету, како би све било спремно за ископ и транспорт првих тона угља.

– Након завршене инвестиционе исправке „глодара 1“, у рад су укључена сва три багера који материјал одлажу на нови одлагач.

„Глодар 2“, такозвани зелени багер, започео је рад у сменском режиму и тренутно је на откривању угља на траци Е2, док „глодар 1“ и „глодар 10“ раде заједно на траци Е1, један са висинске, а други са дубинске стране. У току је и монтажа три транспортне траке. Две су већ у завршној фази, преостали су само поједини вулканизерски радови, док је трећа трака већим делом монтирана – објаснио је Петковић.

Како смо сазнали од нашег саговорника, паралелно се ради и на формирању Другог БТО система.

– Посао чишћења и вулканизације је велики, па радници прелазе са задатка на задатак, како би систем функционисао без застоја – нагласио је Петковић, који улаже максималне напоре да прецизно организује људство и механизацију.

У командном центру копа

Радећи из сенке, диспечери својим посвећеним и одговорним радом омогућавају непрекидни проток информација које су од пресудног значаја за одвијање производње угља и откривке

■ Кармена, Данијела, Оливера, Добрила и Милош

Више од 27 милиона кубних метара јаловине и скоро 12 милиона тона лигнита у просеку за 365 дана произведе површински коп „Тамнава-Западно поље“, најпродуктивнији и најпоузданији „Колубарин“ угљенокоп. Сви ти милиони не би могли тако лако да протутње транспортним тракама од багера до возова и одлагалишта да коповски рударски организам нема јаку „кичмену мождину“ која све повезује, умрежава, „преноси импулсе и омогућава рефлексе“ – диспечерски центар који покреће овај рудник.

– Уђите, уђите. Овде нема паузе, увек неки телефон звони – поздравила нас је диспечерка Оливера Јањић, најстарија и најискуснија у овој екипи, док смо улазили у простор у којем су одјекивали разни гласови из УКТ-станица и телефонских слушалица.

Хапо! Је л' стигла цистерна? Јесу ли при крају? Још раде клапну на В4.

■ Шесто коповско чуло

Сазнали смо одмах да су овде жене бројније и надмоћније, јер кажу да оне ипак имају истанчанија чула и бољи осећај за овај посао. Оне су очи и уши копа, са неколико монитора испред себе и барем две слушалице у рукама. На Оливериним мониторима видела се Прва и Друга угљена линија, односно рад „глодара 5“ и „глодара 4“. Праћење угљених линија је најкомплекснији и најтежи посао кад је диспечерски рад у питању, јер повезује све карике у коповском ланцу од багера до Дробилане, а некада и до ТЕНТ-а.

– Смену започињемо разменом информација са колегама из претходне смене и проверавањем сваког радника на копу. То су руковаоци станица, багеристи, бандисти... Све што је битно преносимо даље, шефу система, управнику, надлежној служби. Током читавог радног времена ми пратимо рад система – то је суштина наше професије. Диспечер у суштини треба да олакша људима рад на систему – укратко нам је објаснила Оливера, помно пратећи екране.

Она има 42 године радног стажа, а у диспечерском центру је од 1999, и за месец дана иде у пензију.

Диспечерски центар „Западног поља“ је модернизован објект, опремљен савременом опремом уз помоћ које педесетак диспечера распоређених у три смене прате пулс копа. То је посао који се подразумева телефонирање и разговор са радницима. И то са неколико стотина њих.

– Људе не познајемо, али свакоме препознајемо глас. А по гласу тачно знамо како је ко. Јер кад је њима тешко доле, онда је и нама. Ми видимо све те људе, замишљамо како нам се јављају, говоре шта

раде и ми тад крећемо с њима. У њиховим смо ципелама. Ту више нема простора за сувишне позиве, приче. Кад се крене од радног точка и стигне до воза и успут покупе сви застоји и људи који тамо нешто извршавају, постајете прави диспечери. Зато овај позив мора да се воли. А ми смо овде сви умрежени и повезани, и професионално и приватно. Дружимо се, радна атмосфера мора да буде добра, и трудимо се да она увек буде што боља. Има тешких ситуација, некад стојимо сви и радимо стојећи ако се деси нешто – сликовито нам објашњава Оливера.

Рајо, Ђука је завршио клапну, на одлагачу кажу да можемо да крећемо. Ај, крећи!

■ Посао као терапија

Диспечерка Добрила Голубић, прати Трећу и Четврту угљену линију, рад „глодара 1“ и „ведричара“. Од 1988. године је у „Колубари“, а на „Западу“ од 2005.

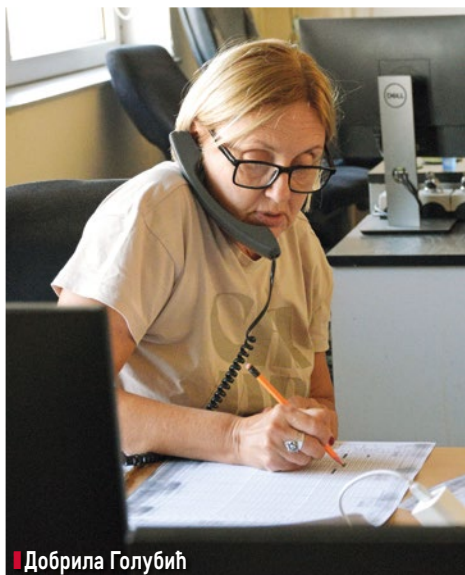
Одјава и крај

Увек је тешко кад добар радник одлази, а за Оливеру Јањић кажу да је професионалац који се ретко среће, изузетан радник и сарадник, и у пензију ће отићи са свим похвалама и заслугама. А она је захвална и поносна што је била део оваквог система.

– Без обзира на сву тежину овог посла током целог радног века, велики је бенифит радити у оваквој фирми. Много сам срећна што за цео радни век нисам имала неко велико радно искушење да некога угрозим. А било је много тешких тренутака. Памтићу увек страшну поплаву 2014. године. Те потопљене машине су ми били најтежи тренуци у каријери. Гледала сам својим очима како један по један багер нестаје под водом. А за нас овде то нису биле само машине, мислиле смо о људима с којима се свакодневно чујемо – присетила се Оливера Јањић, која у пензији планира да се посвети свему за шта није имала довољно времена током радног века.

■ Оливера Јањић

Добрила Голубић

– Специфичан је „ведричар“, најстарији је багер у копу, али незаменљив је кад треба да се прецизно извади угаљ из дубинске зоне. Потребна је изузетно велика концентрација зато што је наша веза са свима битна због њихове безбедности. Оног момента када уђем на ову капију, заборавим све што ме оптерећује. Велики проток информација имамо, а не смемо да направимо грешку. Све добро проверим пре него што нешто јавим. А кад дођете у моје године, овај посао постане одличан тренинг против деменције, вежбамо мозак сваки дан – засмејала нас је Добрила, и јавила се на глас из УКТ-станице.

Нешо, крећемо, је л' може? Ницо, креће В4!

– Истина је да овај посао тежак, тражи велику посвећеност, али трудимо се да све уклонимо. Деца су нам свима успешна, сви су факултетски образовани, честити и добри људи. Ништа нисмо пропустиле, увек су се славе и рођендани славили, зимнице спремале. Заједно смо одгајале децу и највише времена проводимо на послу заједно, то нам је као друга породица – рекла је Добрила која има још две године до пензије.

Координација и концентрација

Ако би се рад центра прекинуо, производња би истог момента стала. Диспечери координирају између свих служби на копу. Повезују машинску, електро и рударску службу, и сви зависимо од њих. То није посао које може свако да обавља. Захтева концентрацију и одређени капацитет да све те операције и информације сагледаш и проследиш, и на прави начин да употребиш. И ризично је, јер свака грешка може да произведе велике проблеме. Зато су диспечери увек много оптерећени. Заступљен је сменски режим рада, без предаха, где је исти интензитет и у првој, другој и трећој смени, јер коп ради 24 сата – рекао је Вељко Живановић, управник „Тамнава-Западног поља“.

Кармена Тејић

Веома важан за рад целог копа, Систем међуслојне јаловине угледали смо на мониторима код диспечерке Кармене Тејић, која овде у центру ради осам година, а у „Колубари“ је од 2013.

– На моју В4 траку сви угљени багери пребацују јаловину, и ми усклађујемо кретање тих свих система. Стално смо у пуној концентрацији и на вези. Најстресније је кретање система јер сви морају да буду безбедни. Најбољи је осећај задовољства на крају смене када знаш да је све било у реду. Првих година се сањају ови екрани и звукови. Међутим, навикне се човек на све. Диспечер што више зна, боље ради посао. Морамо да се разумемо у све, да знамо колико је неки застој озбиљан – истакла је Кармена.

Она је додала да су веома захвалне што се сви према њима опходе с поштовањем, и што радници на копу и руководство цене њихов рад.

Јесте, шефе, чекамо да закопа „четворка“, пауза је била до десет.

Слушати и учити

Да се у овом послу сваки дан нешто ново научи потврђује и диспечерка Данијела Милић, која од 2006. године ради на „Западу“,

од 2019. је у диспечерском центру и задужена је за праћење рада Првог јаловинског система.

– Овај систем је први у ланцу, тако да би колегице могле да раде, морам мој систем да покренем да им то омогући – духовито почиње разговор Данијела, објашњавајући нам да је реч о великом и сложеном систему који је дугачак око десет километара, има четири траке, па је и најдужи на копу.

– Да би се добро радио овај посао, мора да се учи. Доле су по системима људи, а услови рада нису увек исти. Непредвидљив је рад на копу, тешко је по врућинама, по магли, кад је лоше време... Ми смо ту да примимо информацију и у правом тренутку да је проследимо даље. Много сам научила о овом послу од старијих и искуснијих колегица. Оливера ме је уводила у посао и допустила да радим, давала ми је ветар у леђа, а то је нешто непроцењиво – рекла нам је Данијела.

Само да скине потезну и креће. Немања, можемо ли да крећемо?

Да би овде све функционисало од почетка до краја смене потребна је међусобна сарадња на високом нивоу и добра комуникација. Милош Живковић, електротехничар за оптичку мрежу и диспечерски центар, ради 22 године. Он је последњи у ланцу, али је и најбитнији јер повезује све системе, три јаловинске и четири угљене линије, које његове колегице прате.

– Пратимо и покрећемо траке, али и читавамо и отклањамо кварове који се дешавају по системима. Први систем који је био аутоматизован, комплетно покривен видео-надзором и покретао се даљински из овог центра, почео је са радом 2005. Сада је сваки систем на копу аутоматизован и модернизован, јер је после поплаве урађена ревитализација свих багера и станица, и од тада све функционише на даљинско кретање – објаснио нам је Милош истичући да је сада висока ефикасност рада свих система јер се брже све уради, а то у овом послу то некад много значи.

М. Павловић

Данијела Милић

Припрема за ЗИМСКИ РЕЖИМ

Пред њима је посао од изузетне важности – да припреме материјал и отворе блок у одговарајућој ширини потребној за сигуран рад „глодара 7“

Поље „Е“, које је по својим карактеристикама сложеније за отварање и експлоатацију него било који до сада отворени коп у лигнитним рудницама Србије, свом снагом „показало је зубе“ на позицији Другог БТО система. Ту се „глодар 2 мали“, који иначе никада није био на једноставном задатку, ухватио укоштац са рударски најзахтевнијом позицијом коју овај коп тренутно има.

Пред њима је посао од изузетне важности, да спреме терен за будући рад „глодара 7“. То подразумева припрему материјала и отварање блока у одговарајућој ширини за сигуран рад овог багера.

Марко Милојевић

– Сада припремамо угаљ за зимски рад „седмице“. Налазимо се у таквој позицији да копамо три различита материјала – глину, шодер, угаљ, а често и камен. Долази често до пуцања зуба и потом застоја због замене. Током септембра мењали смо лежај на радном тачку, као и два вратила погонских бубњева траке 3 – каже Марко Милојевић, шеф Другог БТО система.

Он додаје да је посебан изазов била вода која извире из блока, што је и највећа препрека коју Поље „Е“ поставља пред рударе.

– Ситуација је таква да смо чак и цело лето, када је температура достигала 40 степени и када је пресушило све што је могло, имали воде на претек. То је био изазов како на траси тако и при раду багера – нагласио је Милојевић.

Ово лето је било тешко. Ипак, захваљујући изузетном залагању и великим напорима запослених, производња се одвијала устаљеном динамиком. Кључни за то били су искуство, рад и пожртвованост људи који рад система доживљавају као своју најважнију обавезу и одговорност.

Милојевић је најавио и велике промене које ову екипу ускоро очекују. Након

Марко Богдановић

продуженог сервиса „глодара 6“, биће замењене позиције два багера.

– Прво ћемо раставити наше погонске станице Б7 и А20 да би „глодар 6“ прошао и потом се уклопио на наш систем. Он ће преузети „одлагач 4“ и практично цео наш систем. Са „глодаром 2“ остаћемо на утоварној траци, придодати још једну траку под 90 степени на станичном делу, што ће омогућити одлагање јаловине на Пети БТО систем – објаснио је техничке појединости Милојевић.

Далибор Марић, машински инжењер Другог БТО система, каже да је Машинска служба суочена са одласцима у пензију, али да уз велики труд ипак успевају да одржавају све што је потребно. Ситуација са опремом је стабилна, али потребан је дужи ремонт, јер је замена одређених делова могућа само када се ради задизање багера.

Захваљујући паузи успели смо да разговарамо и са Миланом Филиповићем, веома упосленим браваром.

– Почео сам као помоћни радник баш на овом багеру, кратко, око две године био у радионици, дошао поново на систем као бравар на тракама, а сада сам бравар на багеру. Овде сам релативно кратко, седам месеци. На багеру је доста лакше, увек има неко да ти помогне и објекат је мањи, у поређењу са целим системом. Мање се пешачи, али и на то се навикне – тврди Филиповић.

Неодољиви мали чувари

У посети Другог БТО система, на самим степеницама за улазак на „глодар 2“, дочекао нас је специјалан одбор за дочек. Неодољиви штенци који су на овом багеру нашли уточиште и пажњу постали су уједно „чувари“ ове челичне грдосије.

Интересовало нас је како се багер понаша, с обзиром да копа три врсте материјала.

– У таквој ситуацији најчешће се троше зуби. Деси се да у смени заменимо и 60 зуба, за 24 часа целу гарнитуру. Али руку на срце, овде је мало лакше него на прошлој позицији. Када се сетим, једном приликом смо због рада са каменом изменили више од осамдесет комада у другој смени. Долази зима за коју се треба прво припремити психички, па онда физички, јер када крене блато и снег за нас браваре почиње најзахтевнији период – јасан је Филиповић.

О томе какво је стање багера и система када је реч о електроопреми разговарали смо

Милан Филиповић

са Миланом Ракићем, електроинжењером. Према његовим речима, багер је у одличном стању, ако се изузме чињеница да су поједини каблови на њему већ стари 24 године. Што се тиче самих погона и остале електроопреме, каже да је за сада све у добром стању.

– Ми смо их уз искуство и знање оспособили да све функционише и ради, али и те како треба да се мења, првенствено на трачним транспортерима. Потребно је да се уведу нове, савремене и модерне станице – нагласио је Ракић.

Наш саговорник нам је рекао да је „одлагач 4“ у солидном стању, да је на њему ревитализовано кружно кретање и да су уграђени инвертерски мотори.

Чекало нас је и мало изненађење. Марко Богдановић, иначе багериста „глодара 6“ дошао је на замену на „глодар 2“.

– На „шестици“ је све у оригиналном режиму рада, није модификован, док је на „глодару 2“ другачији систем рада, лакше је. Много је боље, новија опрема, све савременије, удобније, а и више може да се копа, пошто има више кашика, тачније, цела горња градња је другачије конструкције – објашњава Богдановић.

Каже да није баш одушевљен када је на замени, јер је и логично да се свој багер најбоље познаје.

– Мада, довољан број пута се то дешавало, па сам се и навикао. То је у протеклих неколико година постала пракса на копу, багериста не дужи један багер већ мора да познаје и рад других. Радити са овим материјалом је веома тешко, мораш неон-стоп да будеш пажљив, има и доста самаца, што је веома осетљив посао. Оно што је битно јесте да се посаде оба багера лепо слажу, другарство је на нивоу, помажемо се као браћа – јасан је Богдановић.

Д. Марковић

Летњи месеци искоришћени су за обимне и захтевне ремонтне послове на котловима и топлотно-предајној станици

Уочи предстојеће зиме Топлана у Вреоцима спремна је да испоручи довољне количине паре и топлотне енергије свим корисницима, кажу надлежни, додајући да је током грејне сезоне то приоритетни посао погона, јер обезбеђује грејање за око пола милиона квадратних метара стамбеног и пословног простора.

Као и до сада, поштоваће се „клизни дијаграм“ који је усаглашен између Огранка РБ „Колубара“ и ЈП „Топлификација“, према којем се испоручује топлотна енергија по средњој дневној температури.

– На захтев Јавног предузећа „Топлификација“ Лазаревац, 17. септембра започето је пуњење система водом. До 24. септембра у систем даљинског грејања убачено је укупно 3.760 кубних метара декарбонизоване воде, чиме је припремљен

Захвалница

Поводом јубилеја – 70 година рада „Прераде“, у нашу редакцију стигла је захвалница руководства овог погона упућена свим запосленима, коју објављујемо у целости:

– Од самог почетка па до данас кроз погоне Железничког транспорта, Суве сепарације и Оплеменеивања угља, прошле су стотине милиона тона угља, остварујући импресивне производне резултате и прерађујући и до 4.000 тона угља на сат. Тај гигантски успех, резултат је савршеног склада наших сектора и погона. Сваки килограм угља који је стигао до термоелектрана у Обреновцу и Великим Црљенима и свака испоручена тона сушеног угља из наше јединствене Сушаре, који је угрејао докове широм Србије, носе печат ваших вредних руку, вашег знања и вашег зноја. Ви сте ти који греју Србију и одржавају наш енергетски систем стабилним и снажним.

Ваш труд и рад, посвећеност у изазовним временима, као и непрекидна борба за сваку тону произведеног угља, технолошке паре и мегавата топлотне енергије, изградили су енергетску стабилност наше земље.

Хвала вам на сваком успешно завршеном радном дану, на безбедно обављеним радним задацима, на непреспаваним ноћима проведеним на својим радним местима и на преданости која се преноси са генерације на генерацију. Овај јубилеј је празник вашег рада и заједничких победа.

Желимо вам добро здравље, безбедан рад и много успеха у годинама које су пред вама!

за пробни рад. Након успостављања циркулације и прогревања система, почетак грејне сезоне је, као и увек, 15 октобра – рекла је Душица Нешковић, управница Топлане.

Наша саговорница је нагласила да је за почетак грејне сезоне, као и док је просечна спољна температура већа од осам степени Целзијуса, а Сушара ради номиналним капацитетом, за грејање града Лазареваца довољно да ради један котао.

Како је навела, летњи месеци искоришћени су за обимне и захтевне ремонтне послове на котловима и топлотно-предајној станици.

– Све ремонти реализовани су у складу са планом, уз висок квалитет радова и велико ангажовање запослених – рекла је управница.

Као и претходних година, за послове су били задужени радници Одржавања, који су имали помоћ људи из ЈП ПК „Косово“ – Обилић и Про-ТЕНТ, док су за специјализоване радове ангажовани спољни извођачи.

– Током годишњег ремонта успешно је ремонтован котао број 1. Отклоњени су сви проблеми уочени током претходне сезоне, замењени су дотрајали делови и опрема, чиме је котао доведен у потпуну погонску спремност. Током тог периода на оба котла су уграђене инсталације за мерење протока свежег ваздуха, које су и интегрисане у надзорно-управљачки систем. На овај начин омогућено је контролисано убацивање

свежег ваздуха, што ће усталити сагоревање у котлу. Након проба, систем функционише потпуно аутоматизовано тако да руковооци котла, на основу параметара које прате на монитору дозирају количину ваздуха која је потребна – објаснила је Душица Нешковић.

Паралелно са радовима на котлу 1, изведени су и ремонтни радови у осталим деловима Топлане – постројењима за хемијску припрему воде и за хидро-пнеуматски транспорт, у Производном анексу, Систему допреме чврстог и течног горива и Топлотно-предајној станици за грејање Лазареваца.

– Акценат је стављен баш на овај део система, у коме је прегледана и сервисирана цевна арматура, урађено хемијско чишћење измењивача топлоте, сервисиране су диктир пумпе (пумпе за пуњење система даљинског грејања и одржавање притиска у систему), као и мерно-регулациона опрема и надзорно-управљачки систем – набројала је наша саговорница.

Након завршених радова на котлу 1, који је тренутно у уобичајеном режиму рада, послови су настављени на котлу број 2. Тамо се интензивно ради на замени цевног загрејача ваздуха (такозвани ЛУВО) и парног (ламеластог) загрејача ваздуха.

– Овај посао који реализује спољни извођач веома је значајан, јер цевни загрејач ваздуха на овом котлу до сада није мењан. Исти овакав захват током прошлогодишњег ремонта успешно реализован на котлу број 1 – рекла је Душица Нешковић.

Т. Симић

Поводом Дана Сектора за ванредне ситуације још једном указано на пожртвованост људи који брину о противпожарној заштити најважнијих индустријских постројења

Ватрогасци Рударског басена „Колубара“ 17. септембра уручена је захвалница поводом Дана Сектора за ванредне ситуације, чиме им је још једном одато признање за пожртвованост и свакодневно суочавање са важним задацима – од гашења пожара на коповима и у индустријским постројењима, до вишедневних интервенција на отвореном.

За ватрогасне јединице у „Тамнави“, „Преради“ и Рудовцима ово је подстрек за даљи рад, али и потврда значаја заједничког деловања у ситуацијама у којима су угрожени људи, производни погони и рударска опрема.

Горан Гавриловић, командир ватрогасног вода у „Тамнави“, истиче да је ово похвала свих екипа које једне другима пружају подршку када је то најпотребније.

– Са колегама из Ваљева, Уба, Лајковца, Лазареваца и Аранђеловца имамо добру сарадњу и увек настојимо да једни другима будемо подршка – каже Гавриловић.

Колико је таква помоћ значајна, показала је интервенција на депонији у Убу, где су тамнавски ватрогасци били ангажовани три дана и три ноћи. И сами су раније имали прилику да се ослоне на колеге, посебно током великог пожара на одлагалишту 2019. године.

– На терену функционисемо као један. Тачно се зна шта је чији задатак и да можемо да рачунамо једни на друге. Ватрогасна јединица у „Тамнави“ броји око 70 запослених, који свакодневно брину о безбедности рударских објеката и опреме – наглашава Гавриловић.

Важан део посла је и превенција, посебно у сложеним

индустријским постројењима. Саша Радосављевић, командир ватрогасног вода „Прерада“ који има 40 запослених и стационаран је у Вреоцима, објашњава да се опрема, средства личне заштите и стање у погонима проверавају током сваке смене.

– Ватрогасци морају да буду спремни пре него што добију позив. Наша одговорност није само да угасимо пожар, већ и да будемо припремљени за сваки могући сценарио – истиче Радосављевић.

Према подацима које је изнео, ова јединица током летњег периода интервенисала је 78 пута на отвореном простору ван круга „Прераде“, док су у затвореном простору забележене 284 интервенције.

Посебан изазов су пожари у затвореним објектима, где недостатак информација

о напону струје, присуству људи или условима унутар простора може додатно да угрози безбедност ватрогасаца. Проблем представљају и неприступачни прилази, због чега су прецизне дојаве и добра организација од пресудног значаја.

– Време је један од кључних фактора. Ако се на место догађаја стигне у првих неколико минута, веће су шансе да се пожар задржи и да штета буде мања – објашњава Радосављевић, наводећи да је циљ да екипа стигне на место догађаја за приближно седам минута од пријема дојаве.

Са променљивим ризицима суочава се и јединица у Рудовцима, која броји 70 запослених. Командир Ватрогасног вода Рудовци Александар Јовановић наводи

да су летњи месеци, укључујући и септембар, посебно захтевни због високих температура и повећаног ризика од пожара на отвореном.

Према подацима током јула претходне године забележено је више од 140 пожара на коповима, док је у августу ове године тај број премашио 181.

– Током лета због годишњих одмора на терену има мање људи који могу да реагују и да правовремено дојаве пожар. Зато морамо да будемо посебно опрезни – каже Јовановић.

Улагања у возила и опрему, као и подмлађивање екипе, допринели су бољој спремности за различите врсте интервенција и правовременом реаговању у ризичним ситуацијама.

Ј. Пакић

Нова специјална одела

Ватрогасне јединице у „Тамнави“, Рудовцима и „Преради“ добиле су недавно по једно специјално заштитно одело за интервенције у условима екстремно високих температура. Укупно су обезбеђена три одела аустријског произвођача „Розенбауер“, намењена заштити ватрогасаца приликом гашења пожара и рада у најзахтевнијим условима. Ова опрема представља значајан корак у унапређењу безбедности и модернизацији ватрогасних јединица Рударског басена „Колубара“.

Простор свежих идеја

Ћаци раде на пројектима из роботике, електронике, 3Д штампе, програмирања и предузетништва

Прототип паметне куће с електронским решењима која олакшавају становање, уређај који региструје трептаје очију уморног возача и предлаже паузу и пројекти у области животне средине чине само део иновативног низа који ученици Средње школе „17. септембар“ из Лајковца реализују од октобра прошле године и отварања Мејкерс лаба, креативног кабинета у којем, користећи савремену опрему, развијају своје идеје током редовне наставе и ваннаставних активности. Искуства су позитивна. Ћаци воле практичну примену знања, а наставници имају нове могућности за подучавање. Шири значај видљив је у јачем умрежавању школе са привредом и локалном и широм заједницом.

Интердисциплинарном учењу, развоју практичних вештина и коришћењу 3Д технологије претходио је добар пласман школе на конкурс Групе за образовање која је омогућила буџет за адаптацију и опремање учионице. Координатори пројекта били су професори Мирко Милијановић и Лазар Штулић. У инспиративном окружењу ученици данас повезују знања из различитих школских предмета развијајући дигиталне вештине, критички приступ, креативност

и тимски дух. Лаб се користи и за онлајн предавања, обуке, такмичења и друге сегменте образовног процеса.

— Млади имају феноменалне идеје. Невероватно је шта могу да смисле и какав прототип направе, што би касније могло да се примени у привреди. Није лако мотивисати их, мада увек има оних вољних за рад. Овај простор посебно охрабрује баш такве. Говоримо им и да је грешка саставни део рада — објашњава Мирко Милијановић, професор електрогрупе предмета, и подвлачи да и сами наставници уче од деце.

Иновативна учионица се у поређењу са класичном разликује и по лејзи беговима који помажу да се у тренуцима релаксације јави идеја и превазиђе застој у размишљању. Школа је добила и дрон.

Никола Милошевић, ученик одељења III₁ који се образује на смеру Техничар мехатронике, Мејкерс лаб види као одличну новину. Професори их подстичу да предлажу и развијају своје идеје. Каже и да због опуштеније атмосфере лакше и брже усвајају нова знања.

— Некада је логика била да по завршетку образовања чекате посао, онда се после школе тражио посао, а данас се смишља. Ова деца ће се у будућности бавити пословима који још нису измишљени. Мејкерс лаб даје управо могућност да покушају. Некада ће успети, некада не, али ће свакако отворити једну нову сферу — указује Немања Степановић, професор електрогрупе предмета.

Лајковачка школа је тренутно једна од четрдесетак стручних школа и гимназија у

Србији које имају Мејкерс лаб. Део опреме је универзалан, а део је прилагођен потребама сваке школе. Како би се простор користио у пуном потенцијалу, школи недостају лаптопови. Свака је донација добродошла.

М. Караџић

Дуално образовање

У Лајковцу се око 340 ученика образује у областима електротехнике, машинства и економије. Од 2019. године и почетка примене дуалног образовања, процеса који комбинује теоријску наставу и рад код послодавца под вођством и надзором лиценцираних инструктора, у Рударском басену „Колубара“ оспособило се око 100 ученика. Школска 2026/27. години започета је са 44 ученика који се обучавају за послове бравара заваривача. — Могли бисмо да направимо подробну анализу и ЕПС-ове потребе за новим занимањима додатно усагласимо са програмом школе. Нису нам потребни празни ходови и кадар који даље нема прођу. Ученике треба од самог почетка укључити у савремене токове. То је поента. Дуално образовање се свугде у свету показало као један од најбољих модела — указује Милован Васиљевић, професор практичне наставе, и посебно похваљује „Колубарине“ инструкторе.

Саша Николић, в. д. директора школе, и Радоје Блажић, секретар, предлажу да се уведу смерови Металошругар и Металоглодач јер је Оператер машинске обраде шири профил, као и да се четворогодишње школовање укључи у дуално образовање.

Историја, фантастика
или савременост,
само машта одлучује
шта ће настати

Уз мирисе боја и лепка, звук штампача, мноштво невеликих пластичних делова и ситан алат, група од петоро-шесторо малишана викендом ствара мини-светове макета и фигурица. Окружене бродовима, тенковима, животињама и измишљеним јунацима, кроз рад их води наш суграђанин Игор Цвијетић, врстан макетар. Јесен је у знаку преноса знања. Након радионице у Библиотеци „Димитрије Туцовић“, у Удружењу музичких уметника „Синкопа“ започео је серију радионица с циљем да млади Лазаревчани савладају основе макетарства и моделарства и осете радост мануелног рада.

Цвијетић је у макетарству две деценије, али интересовање траје знатно дуже. Авиони и авио-опрема су га одувек занимали. Секције у основној школи, образовање у електромашинској струци и серијали „Господар прстенова“ и „Ратови звезда“ поставили су основу хобија. Пре петнаестак година странци су приметили његов рад и професионално га ангажовали. Данас су Американци његови најбројнији клијенти.

– Фасцинантни су тренуци у којима гледате то што сте створили, посебно када нешто веома мало изгледа врло

Цвијетић са младим макетарима и фарбачима

реалистично. То осећање вас повуче и почнете да откривате технике фарбања, мешања боја и сенчење. Касније израђујете шуме и путеве, комплетне терене, па одете још даље. Краја нема. Стрпљење и концентрација доста олакшавају рад, мада се и пажња гради с временом. Људи обично говоре да немају живаца за нешто тако пипаво, али и то се учи кроз искуство – наводи Цвијетић само део својих доживљаја.

Ширини тема које обрађује погодује познавање стрипа, филма и других уметности, као и популарне културе, али се и та

поља отварају с временом. Ако колекционар са Новог Зеланда тражи змаја или пензионисани војник жели неки историјски модел, Цвијетић ће најпре детаљно истражити предмет. Иако за лично задовољство најрадије израђује моделе из „Ратова звезда“ или фигуре ванземаљаца предатора, жељама својих клијената прилази професионално. Било то искрцавање савезника у Нормандији или римска војска из старе ере – приступ је исти.

У раду са најмлађима често користи 3Д штампач јер деца желе конкретну фигуру. Цвијетић

је потражи, одштампа и тиме их мотивише. Онда заједно уче како да користе боје и које ефекте могу да очекују. Нешто старији узраст припрема макете за склапање, одстрањује вишкове и даље пролази кроз фазе. Реакција је попут ланца.

– Деца су бистра, надарена и брзо уочавају ствари, само им треба дати прилику да истраже своје таленте. Пажња им не траје дужи од 45 минута, али су прилично продуктивни. Зашто неке то не би постао посао? Неки наши фарбачи фигура и минијатура постали су светски познати, ангажовале су их озбиљне компаније. Такође, лепо би било да њихова фигура или макета победи у иностранству – предлаже Цвијетић.

Попут својих колега, фигуру или мање компликовани модел израђује за сат-два. За брод од преко хиљаду делова треба скоро цео месец. Озбиљнији пројекти се раде по три-четири месеца. Цена зависи од величине и комплексности фигуре.

– Хоби је врло сложен јер сажима различите области. Не знам ништа боље и забавније од макетарства и моделарства у исто време, посебно што је 3Д штампа с различитим материјалима све потпуно надоградила. То је попут мале фабрике која прави оно што замислите, само од маште зависи шта ће настати – наглашава Цвијетић, који иза себе има више хиљада фигура и више стотина модела.

Тренутно је окупиран диорамом јапанског бојног брода Јамато за дом једног историчара. Планира да улаже још више у свој рад. Жеља му је да радионица траје, да се макетарска сцена у Србији развије и да једног дана има радњу са свима што је једном макетару потребно.

М. Караџић

/// Фото: Ј. Пакић

Разиграно

Иако је хоби намењен свима од девет до 99 година, увек је добро кренути од деце. Можда је узраст око шестог разреда најбољи за почетак. Деца увек донесу позитивну енергију. Усвојио сам тај дух, а и разиграност додатно прија. „Синкопа“ је попут креативног острва на којем се уметност концентрише – додаје Цвијетић.

Господин доброг држања

За пет деценија рада „шестица“ је откопала више од 237 милиона кубика јаловине. Штошта се мењало, али једна константа је остала – овај багер увек је био „расадник“ кадрова из кога је поникло много мајстора, шефова, директора, пословођа

годину дана старији колега „глодар 5“. Реч је о багеру који је, према оценама рудара, међу поузданијим машинама старије генерације. Још увек ради у оригиналном систему рада, што значи да на њему није било никаквих модификација нити модернизације.

Срђан Пантелић, шеф Трећег БТО система Поља „Е“, на чијем је челу „шестица“ данас, каже да је машина евидентно стара, па самим тим захтева додатно одржавање и чешћу замену делова. Упркос томе, уз велико залагање електро и машинске службе, производња се одвија стабилно и без већих застоја. Тренутна позиција им такође одговара, раде на сувом песку који је погодан за копање и све врсте радова на одлагалишту.

– Током лета смо тежили томе да очистимо угљ, што би се рекло у нашем рударском жаргону, „на црно“, тако да је наш рад видљив голим оком. И даље смо на истом задатку, а то је да се кроз ове пескове зацрни што више. То је оно због чега смо овде и што је наша улога. Није било лако, првенствено због временских услова. Али чували смо и себе и машине максимално, некако смо издржали, уз повећану опрезност и будност – нагласио је Срђан Пантелић.

Откопани материјал одлаже се на Седми БТО систем, уз сарадњу и усклађивање капацитета. То је за овај багер новина, с обзиром на то да је током година радио са сопственим одлагачем – најпре „одлагачем 5“, а потом су се смењивали различити одлагачи, како је технологија захтевала.

Ипак, за „глодар 6“ лаки услови копања малтене изузетак су од момента

када је изашао испод чекића. Радио је на најзахтевнијим позицијама широм територије источног дела басена, почевши од Поља „Д“, Поља „Б“, Поља „Ц“ и сада Поља „Е“. Током деценија, променио је неколико челних позиција на различитим системима, мада су у „Колубариној“ историји остала забележена његова постигнућа на чувеном Првом Ц БТО систему Поља „Д“.

Према речима рудара које преносимо, био је то систем на коме су од почетка радиле најквалитетније посаде, мајстори, постизало се много и остваривало тражено, без обзира на потешкоће. Током деценија штошта се мењало, али остала је једна константа, овде

„Шестица“ по Симеуновићима

Једном приликом разговарали смо са Гораном Симеуновићем, багеристом „глодара 6“, који је тада поделио са нама и делић своје породичне историје.

– Када сам почео да радим, „шестица“ је на Пољу „Д“ водила Први Ц систем до угља. Какав је то био систем, алфа и омега копа. Најбољи мајстори, пословође, багеристи, дисциплина каква данас не може ни да се замисли. То је била права машинерија. А ми, Симеуновићи, сви смо некако везани за овај багер. Деда ми је био руковалац А7 станице на Првом Ц, 1983. отишао у пензију, отац ми је 1986. овде године био помоћни радник, па је отишао на „глодар 7“, где је остао до краја радног века. Тамо ми је и брат планир-мајстор. И ја сам овде од 1997, и сви су изгледа да ћу са овог багера у пензију – испричао нам је тада Симеуновић.

Сваки багер Рударског басена „Колубара“ има своју животну причу. Ови рудари од челика током радног века деле све са људима, па је њихова „биографија“ увек сага о знању, повезаности, искуству, стварању пријатељства, кумстава, безброј подељених оброка и шала. У источном делу басена највише је те, да кажемо, старије, добродрежеће госпде. Један од њих, „глодар 6“, управо у октобру обележава свој педесети рођендан.

Милиони откопаних кубика

За пет деценија рада, овај багер је откопао чак 237.309.662 кубика јаловине. Његов теоретски капацитет је око 3.500 кубних метара на сат, тежак је 1.528 тона, има висину копања 24, а дубину четири метра, и практично је истих карактеристика као његов

Васкрс 2015.

је био „расадник“ кадрова одакле је много мајстора, шефова, директора, пословођа, поникло управо уз „шестицу“.

■ Низ добрих багериста

У листу „Колубара“ остало је забележено сећање Радојка Перишића Доке, пензионисаног багеристе „глодара 6“ из Рудоваца, једног од првих багериста „шестице“, и једног од првих радника Поља „Д“.

– Како је који роторни багер пристизао, тако сам ја прелазио за тракисту. Отуда сам радио и на „кецу“, „тројци“ и „четворци“. Све укупно, девет година. Када савладаш занат тракисте, лако је бити багериста. Упознаш багер и схватиш како са њим треба. Не може он докле ти хоћеш, има он свој „правац“ докле може – упозоравао је Перишић.

А када је у октобру 1976. године „глодар 6“ ступио на Поље „Д“, за командама је био Радојко. И остао је ту до пензије, пуних 17 година. Поменуо је прву посаду јер су то људи са колима је делио хлеб. Багеристи су били Витомир Мирковић Бас, Ренде Марковић из Шопића, Цоки Аранђеловић, Ратко Стевановић из Миросаљца и Драгиша Пантелић Љуља из Крушевице.

– Све су то добри људи, „убити“ радници, могао си у сваком тренутку да се ослониш на њих. Чували су и своје колеге и свој багер. А било је свега и свачега, и добрих и лоших ситуација. Али, мирна глава мора да буде. Нема спавања, нема скидања ока са кашике. Није свако за багеристу – сматрао је Перишић.

Како нам је још испричао, само је неколико пута закаснио на багер и то углавном јер се услед невремена „газ“ знао заглавити у блату. Тврдио је да се дружило много више и да се за цео радни век ни са ким није посвађао. А младима који тек стасавају на копу поручио је да науче свој посао, чувају себе и друге и, наравно, багер.

Пресудна година за „шестицу“ била је 2010, када се део Првог Ц система Поља „Д“ позиционирао на Пољу „Б“, формирајући

Други БТО систем овог копа. Тиме је заправо почело проширење и развој овог дела „Колубаре“, јер су га са својим системима следили „глодар 5“, „глодар 1“, а нешто касније, постављен је и нови систем са „глодаром 2“.

Током година које су уследиле „шестица“ је често била у технолошким потешкоћама, јер је увек радила на захтевним позицијама. Можда најизазовнији посао било је вишегодишње копање источне кипе са заводњеним, нестабилним материјалом, и то на месту на које је одлаган и отпад од порушених објеката „Помоћне механизације“ и пумпе у Зеокама. Машинама које су ишле испред багера тешко је било да очисте терен на коме је било бетонских стена, метала, шина и свега осталог, што је доводило до низа изазова у раду.

Потом је радио на северној косини, надајући се одмору, али испоставило се да га је и ту сачекао малтене камени блок – много „самаца“ који су веома проблематични. На

посадама овог багера било је и откопавање пута Барошевац – Стара монтажа. Ништа мање захтеван посао је била израда завршне косине према рударском пројекту Поља „Е“, где је кључни фактор била захтевна израда степеница које су биле неопходне да би била омогућена комплетна експлоатација резерви угља.

Морамо да поменемо и још један посебан посао који је „шестица“ обавила, а то је прекопавање барошевачког гробља. Тада смо разговарали са Момчилом Рацковићем, багеристом „глодара 6“.

– Свакако да нам није било пријатно. Присутна је доза сујеверја, али ми смо професионалци, а ово је посао који мора да се уради. На нама је да га обавимо на што безбеднији начин – изричит је био Рацковић који је том приликом поделио са нама и реч две о послу руковања багером.

– Ово није посао који се завршава са крајем смене. Мислим о њему и када одем кући, да ли сам колеги оставио све како треба. Багериста је као капетан брода, управља и води рачуна о машини и сигурности сваког члана посаде. Ми, уз надзор, у свакој конкретној ситуацији одлучујемо како одреаговати, што је велика одговорност – причао је Рацковић.

Неопходно је истаћи да „глодар 6“ након рада у различитим условима, при небројеним транспортима, ручевима, потањањима и свему ономе што скраћује багеру живот, своју виталност превасходно дугује службама електро и машинског одржавања. За 50 година рада немогуће је избројати сервисе, ремонте, сате и дане уложене у то да ова машина ради како треба. Како некада, тако и сада, запослени су давали све од себе да омогуће да њихова „шестица“ ради без потешкоћа. Ваљда машина то и осећа, па овде још увек преовлађује енергија поштовања и узајамне слоге, што је, верујемо, једини начин да нешто опстане.

Д. Марковић

Сигурна на мрежи, лидер на терену

Лазаревчанка која је поникла у
Рукометном клубу „Колубара“
данас је голманка и капитенка
Србије, а интернационалну
каријеру гради у Пољској

Пут од првих рукометних корака у родном Лазаревцу до места голмана и капитена репрезентације Србије није само прича о спортском успеху наше суграђанке Марије Симић, већ и о посвећености, раду и, пре свега, љубави према спорту. Данас, своје клубске успехе гради у Пољској, где успешно наступа за КПР „Гмину Кобиерзице“.

Међутим, њен спортски пут почео је сасвим неочекивано, далеко од рукометног гола. Спорт је од најранијег детињства био Маријин избор, али рукомет није био прва опција.

– Од шесте године сам у спорту и знала сам да ће то бити пут којим ћу ићи. Искрено, нисам очекивала да ћу се рукометом бавити професионално, јер је одбојка била спорт који сам веома волела – присећа се Марија.

Ипак, животне околности и распоред тренинга помешали су карте. Тренинзи одбојке били су касно увече, што није одговарало ни њој ни родитељима.

– Зато сам са 11 година прешла на рукомет. У Лазаревцу су се тада одржавали „Дани рукомета“ и дошла сам са екипом из школе, више из разоноде и због дружења са девојчицама које су тада играле рукомет. Мислим да су оне, уз моје родитеље, највише утицале на моју одлуку – каже она.

Већ након првих корака у лазаревачкој „Колубари“ истакао се Маријин природни осећај за игру, а тренери су одиграли своју улогу.

– Мој таленат за голмана прва је приметил тренер Зорица Камиџорац. Затим је екипу преузео Саша Вучељић, са којим смо радили до моје 14. године. Након тога „Колубара“ је довела тренера голмана Бранка Цвјетића који је за мене био посебно важан. Желим да искористим ову прилику да се захвалим свим тим људима, као и мом матичном клубу. Свако од њих је имао велики утицај на све што данас постижем – истиче Марија.

На питање како се уопште нашла између статива, Марија кроз осмех признаје да у почетку ни сама није знала одговор.

– Сада са ове тачке гледишта, мислим да су изабрали ту позицију за мене јер сам била крупна и нисам волела да трчим. Кад год сам излазила напоље да се играм, углавном са дечацима на терену, обично се играо фудбал и тада сам била на голу. Мислим да има мало и до генетике, јер ми је деда био голман у фудбалу, а бака голманка у рукомету. Па ето неке логике и сада своју позицију не бих мењала никада – одговара Марија.

Као и код свих осталих успешних спортиста, иза данашњих рефлектора и великих мечева стоје тешки тренуци и жртва о којој се ретко наглас говори. Маријин пут до професионалног играча био је испуњен искушењима.

– Највећа подршка ми је породица и неколико пријатеља. Имала сам много тешких периода у каријери – од кашњења плата, ситуација када нисам имала новца за оброке, па до тога да сам радила у кафићу и истовремено тренирала два пута дневно. Било је ту и психичких падова у току сезоне, али све то ме је направило јачом и научило ме неким лекцијама – отворно прича наша саговорница.

Предан рад и континуитет довели су и до преломних одлука и отварања врата иностране каријере.

– Одлазак у Мађарску и тренутак када сам решила да напустим Србију био је за мене велики изазов. Десило се у кратком року, без много размишљања, јер сам знала да ће ми то отворити нека друга врата. Позив да представљам репрезентацију Србије свакако је један од тренутака који ћу увек памтити. Као дете сам сањала да једног дана представљам своју државу на великим такмичењима. Сан се остварио и схватила сам да ту не треба да станем, него да наставим још боље и јаче, јер је то био тек почетак моје каријере и остваривања мојих снова – каже Марија.

Уместо да је тешки дани сломе, они су јој дали снагу за висине ка којима и данас стреми. Каже да је захвална за све што није имала и за то што је морала много да ради на себи како би дошла до места на ком је данас. Осврћући се на целокупан рукометни пут, Марија са поносом истиче лекције које је усвојила током година.

– Осећам велики понос и захвалност. Иза свега стоје године рада током којих сам научила колико су стрпљење, вера и рад на себи, не само физички него и психички, веома важни. Спорт ме је научио како да се борим, превазилазим препреке и никада не одустајем од својих циљева – закључила је Марија.

Т. Крупниковић

Капитен с поносом

Марија Симић овог септембра имала је посебну част и одговорност да носи капитенску траку женске рукометне репрезентације Србије. Позив и поверење да предводи национални тим представља круну свега на чему је до сада радила.

– Искрена да будем, нисам очекивала. Када је селектор Сандра Колаковић прозвала моје име, била сам у шоку. Екипа је изабрала мене, стручни штаб се сложио, а ја сам са задовољством прихватила ту улогу, јер сам знала да је то негде заслужено и дато ми са разлогом. Бити капитен репрезентације је неописив осећај. Уз то долази велика одговорност и притисак. Да ли ћу убудуће носити траку, не знам, али за мене је ово било једно огромно искуство које ће ми много значити у наставку каријере. Сматрам да се у животу све дешава са разлогом и да ће ти у тренутку бити дато оно што можеш да поднесеш и што си својим и трудом заслужио – каже Марија.

/// Фото: Драгана Весковић

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)[085.3]
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија Колубара ЕПС ЕПС Енергија Колубара / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
 2017. бр. 1 (нов.) - Београд : Електропривреда Србије, 2017. (Аранђеловац : Три О). - 30 стр
 Месечно. - Је наставак: Колубара (Пазаревац) = ISSN 1451-2890
 ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
 COBISS.SR-ID 250299404

